

Guía Docente				
Datos Identificativos			2022/23	
Asignatura (*)	Traballo fin de mestrado		Código	614522025
Titulación	Mestrado Universitario en Bioinformática para Ciencias da Saúde			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	12
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	BioloxíaCiencias da Computación e Tecnoloxías da InformaciónEnxeñaría de ComputadoresFisioterapia, Medicina e Ciencias BiomédicasMatemáticas			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	Cao Abad, Ricardo Dapena Janeiro, Adriana Fariña Martinez, Antonio Labra Pinedo, Carmen de Ladra González, Susana Munteanu , Cristian Robert Naveira Fachal, Horacio Novo Bujan, Jorge Ortega Hortas, Marcos Pardo Vázquez, José Luis Pereira Loureiro, Javier Pérez Sánchez, Beatriz Rouco Maseda, Jose Sanchez Maroño, Noelia Santos Reyes, Jose	Correo electrónico	ricardo.cao@udc.es adriana.dapena@udc.es antonio.farina@udc.es c.labra@udc.es susana.ladra@udc.es c.munteanu@udc.es horacio.naveira.fachal@udc.es j.novo@udc.es m.ortega@udc.es jose.pardo.vazquez@udc.es javier.pereira@udc.es beatriz.perezs@udc.es jose.rouco@udc.es noelia.sanchez@udc.es jose.santos@udc.es	
Web	www.master.bioinformatica.udc.es			
Descrición xeral	O Traballo Fin de Mestrado é un exercicio orixinal a realizar individualmente, consistente nun proxecto integral no ámbito da bioinformática dende unha perspectiva tecnolóxica ou das ciencias da vida ou da saúde. De natureza profesional ou investigadora no que se sinteticen as competencias da titulación, e que para superalo presentárase e defenderase diante dun tribunal universitario, cando se teñan superados os outros créditos da titulación.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1 - Capacidade para coñecer o eido de aplicación da bioinformática e os seus aspectos máis importantes
A10	CE10 - Elaborar un proxecto de investigación bioinformática, anticipando obstáculos e as posibles estratexias alternativas para solucionarlos.
B1	CB6 ? Posuír e comprender o coñecemento que fornecen unha base ou oportunidade de orixinalidade no desenvolvemento e / ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 ? Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e xestionar a complexidade de formular xuízos en base a información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas relacionadas coa aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e principios subxacentes a públicos especializados e non especializados, de xeito claro e inequívoco
B5	CB10 ? Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá de ser en gran parte auto-orientado ou autónomo.

B6	CG1 - Buscar e seleccionar a información útil necesaria para resolver problemas complexos, manexando con soltura as fontes bibliográficas do campo
B7	CG2 - Manter e estender enfoques teóricos fundados para permitir a introdución i explotación de tecnoloxías novas e avanzadas
B8	CG3 - Ser capaz de traballar en equipo, en especial de carácter interdisciplinar
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de xeito oral como escrito, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	CT2 - Dominar a expresión e a comprensión de xeito oral e escrito dun idioma estranxeiro
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida
C4	CT4 - Ser capaz de analizar a realidade, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas a o ben común e ao exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	CT7 - Manter e asentar estratexias encamiñadas a actualización científica como criterio de mellora profesional.
C8	CT8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título		
Saber desenvolver, presentar e defender ante un tribunal un proxecto integral de Informática biomédicas de natureza investigadora no que se sinteticen as competencias adquiridas no título		AP1	BP1	CP1
		AP10	BP2	CP2
			BP3	CP3
			BP4	CP4
			BP5	CP5
			BP6	CP6
			BP7	CP7
			BP8	CP8

Contidos	
Temas	Subtemas
No Traballo Fin de Mestrado, o estudante debe realizar un proxecto integral de bioinformática, de natureza investigadora ou profesional, no que se sintetizan as competencias adquiridas na titulación.	Para proceder a súa defensa, o estudante deberá ter superados os créditos do resto das materias do mestrado.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Presentación oral	A1 A10 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	3	5
Aprendizaxe servizo	A1 A10 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	1	0	1
Traballos tutelados	A1 A10 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	14	270	284
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	O traballo fin de mestrado será defendido fronte a un tribunal que será establecido pola Comisión Académica para cada convocatoria
Aprendizaxe servizo	Desenvolvemento do traballo no contexto de necesidades reais da súa contorna coa fin de melloralas, en colaboración con algunha entidade e co obxectivo de proporcionar un servizo á comunidade. Esta metodoloxía constitúe unha posible modalidade (non obrigatoria) de desenvolvemento do TFM
Traballos tutelados	O alumno deberá facer un traballo no ámbito da bioinformática ou a informática da saúde orixinal tutorizado por un profesor da titulación coa posibilidade de codirección de outros profesionais ou investigadores relacionados coa temática do traballo

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	Durante o traballo o alumno deberá recibir atención personalizada por parte do seu tutor ou tutores.
Traballos tutelados	A atención personalizada é fundamental para definir, orientar, supervisar e delimitar o traballo, así como para preparar a proba oral.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A1 A10 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Presentación oral e defensa ante un tribunal. A presentación debe plasmar de maneira resumida as características e a profundidade do traballo realizado. No turno de preguntas debe demostrarse claridade e coñecemento sobre as cuestións planteadas polo tribunal.	30
Traballos tutelados	A1 A10 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Realización dun proxecto integral e orixinal no ámbito da bioinformática de natureza investigadora ou profesional. Os elementos a valorar son: - Orixinalidade, calidade e alcance do traballo presentado - Memoria	70

Observacións avaliación
O sistema de cualificacións exprésase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional Sistema de cualificacións: 0-4.9=Suspenso 5-6.9=Aprobado 7-8.9=Notable 9-10=Sobresaínte 9-10 Matrícula de Honra (Graciable)   Na web do mestrado publicarase a normativa e procedementos para a defensa dos traballos https://www.master.bioinformatica.fic.udc.es/trabajo-fin-master/normativa-tfm/   O tutor do traballo ou o tribunal aplicarán a correspondente normativa da UDC ante a detección de calquera tentativa de plaxio motivada por un/unha estudante da materia no desenvolvemento dos seus traballos. A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso '0' na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria.   En caso de non superar a materia na primeira oportunidade, deberánse entregar os mesmos traballos na segunda oportunidade contactando previamente co profesorado para valorar a situación particular.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Web master Bioinformática (2018). Normativa TFM Máster Bioinformática. https://www.master.bioinformatica.fic.udc.es/ https://www.master.bioinformatica.fic.udc.es/trabajo-fin-master/normativa-tfm/ https://www.master.bioinformatica.fic.udc.es/trabajo-fin-master/normativa-tfm/
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introducción ás bases de datos/614522002
 Introducción á bioloxía molecular /614522004
 Xenética e evolución molecular/614522005
 Xenómica/614522006
 Estruturas de datos e algoritmia para secuencias biolóxicas/614522013
 Procesamento avanzado de secuencias biolóxicas/614522020
 Aplicacións e tendencias en bioinformática e enxeñaría biomédica/614522021
 Xestión do coñecemento biomédico/614522022
 Deseño e xestión de proxectos de investigación/614522023
 Intelixencia computacional para datos de alta dimensionalidade/614522024
 Enxeñaría biomecánica. sensorización e telemedicina/614522014
 Fundamentos de neurociencia/614522015
 Neuroenxeñaría e innovación en neurociencia/614522016
 Sistemas de información sanitaria/614522017
 Visualización médica avanzada/614522019
 Intelixencia computacional para bioinformática/614522012
 Fundamentos de bioinformática/614522008
 Métodos estatísticos avanzados en bioinformática/614522009
 Análise de imaxes biomédicas/614522010
 Computación de altas prestacións en bioinformática/614522011
 Introducción á programación/614522001
 Probabilidade. estatística e elementos de biomatemática/614522007
 Fundamentos de intelixencia artificial/614522003

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas en empresa/614522018

Materias que continúan o temario

Observacións

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable os traballos documentais que se realicen nesta materia:a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático. b.- De realizarse en papel: - Non se empregarán plásticos. - Realizaranse impresións a dobre cara. - Empregarase papel reciclado. - Evitarase a realización de borradores. RECOMENDACIONES POSIBLE PLAGIO
 TRABAJOCaso de detectar fraude, copia ou plaxio na redacción do traballo da materia, implicará un suspenso na oportunidade de avaliación afectada (0,0) e remisión directa á oportunidade seguinte. Dita actitude comunicárase á Comisión Académica e ao resto de profesores do título. En caso de que se reitere a irregularidade nunha 2ª avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor a expulsión temporal ou perpetua do/a alumno/a do título cursado.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías